

ማን ያውራ የነበረ ገ

ዋናው ቁምነገር ጉዞው እንጂ መዳረሻው ወይም መጨረሻው አይደለም የሚሉ አሉ። የሕዝብን ትግል በተመለከተ ግን፣ ከየት ተነስቶ የት ለመድረስ፤ በማንና በምን ላይ ድል ተቀዳጅቶ ምንን ተግባራዊ ለማድረግ የሚሉት መሰረታዊ ጥያቄዎች ምላሽን ይጠይቃሉ። ድርጅቶች ፕሮግራም የሚያስፈልጋቸው ለዚህ ነው። ይህ ነው ዓላማችን፣ ምኞታችንና ግባችን ብለው፣ ለሕዝብ ለማቅረብና የሕዝብንም ድጋፍ ለማግኘት ማለት ነው። ፕሮግራም ሲሉና ፕሮግራም ስንል ከባድ ልዩነት እንዳለና እንደነበረም ማሳየቱ ተገቢ ነውና ኢሕአፓና የፖለቲካ ፕሮግራም ጥያቄ የሚለውን ማቅረብ እንፈልጋለን።

በአሁኑ ጊዜ ፖለቲካም ትርጉም አጥቶ፣ ትግልም ከሞላ ጎደል ቧልት ሆኖ የሚታያቸው በበዙበት ወቅት፣ ለድርጅት የፖለቲካ ፕሮግራም የሚሰጠው ትርጉም የቀለለ ቢሆን ከቶም አያስገርምም። በስድሳዎቹ ዓመታት የድርጅት ፕሮግራም ፅፎ የሚሸጥ የባዕድ ጠበቃ ነበርና ቢያንስ በወቅቱ ነፃ አውጪ ነኝ ይል የነበረ አንድ ድርጅት፣ በዚህ ባዕድ ፕሮግራም አፅፎ ገዝቶ ማሰራጨቱን እናስታውሳለን። ወያኔ ትላንትም ዛሬም ከልሳኑ እስከ ውጭ ጉዳይ ፕሮግራሙ ባዕዳንን ቀጥሮ ተልሙት፣ ግፍት አከናውኑት እያለ ነው። ሌሎች ደግሞ ፕሮግራማቸው ከኢትዮጵያ ሕዝብ ፍላጎት ጋር ይገናኝ አይገናኝ ብዙም ሳይጨነቁ ኃያሉ መንግስት መን ደስ ይለዋል። ምዕራባውያን ለጋሾች ምን ያስደስታቸዋል ብለው በመነሳት ለባዕዳኑ ፕሮግራም ያረቅቃሉ። ሰነፍ ያሉት ደግሞ ትንሽ የቃላት ለውጥ ያደርጉና የሌቅችን ፕሮግራም አድሰው (ፍራሽ አዳሽ-ፕሮግራም አዳሽ) ዓይኖቻቸውን ሳያሹ የእኛ ብለው ያሰራጩሉ። ዛሬ ፕሮግራሞች ቢመሳሳሉ ሁሌም ዓላማ ተመሳሳሎ ሳይሆን፣ ግልበጣና ኩረጃውም ተፋፍሞ ነው። ለዚህም ነው ድርጅቶች፣ ሥራቸው ሆነ ለራሮቻቸው የሚሰጡት ርዕዮተዓላማዊ ገለፃ አልጣጣም የሚለው። ወያኔ ለምሳሌ በኤኮኖሚው ላይ ለሙሉ ትንሽ ጎደል ቁጥጥሩን አስፍኖ፣ የለም የነፃ ገበያ አባወራ ነኝ የሚለው። ሌሎች ደግሞ ቆምንለተ ያኩተ ስርዓት ራሱ ምን ማለት እንደሆነና ለሀገርም ምንን እንደሚያስከትል ግልፅነትና ግንዛቤ ጎድሏቸው በደፈናው ዲሞክራሲ በሚለው ሽፋን ተጠቅልለው ሊደበቁ የሚፈልጉት።

ለኢሕአፓ ፕሮግራም የቃል ጨዋታ ወይም የማያምንበትንና በስራ የማያውለውን አሳምሮ መደርደርያ ሆኖበት አያውቅም። የድርጅቱን ፕሮግራም መቀበል መደገፍ ወይም አለመቀበል፣ መቃወም የዜግነት መብት ቢሆንም፣ ድርጅቱ ፕሮግራሙን ያወጣውና እያወጣ ያለው በፖለቲካ ራዕዩ ወይም ርዕዮቱ መትረት ነው። ኢሕአፓን የወለደው ተራማጅ እንቅስቃሴ ግራ ክንፍ ዝንባሌ የነበረውና ለስር ነቀልም ለውጥ የቆመ ስለነበር፣ የኢሕአፓም የወቅቱ ፕሮግራም ነጥቦች የዚህ ነፃነት-ቆች ነበሩ። በዲሞክራሲ፣ በመሬት፣ በነፃነት፣ በኤኮኖሚ ወዘተ ጥያቄዎች ይህ ዝ ባሌውም ተንፀባርቋል። ከዝርዝር ፕሮግራም ነጥቦች ውስጥ ግን መሰረታዊ ወይም ማገርና ምስሶ የሆኑ ክቡር መርሆችና አቅዋሞቹ ሳይቀየሩ ቆይተዋል። በአሁኑ ጊዜ አንዳንድ የፖለቲካ ሰዎች መሰረታዊ መርህና የፕሮግራም ነጥብ ስለተደባለቀባቸው ከወቅቱ ሁኔታ ጋር ለመግጠም ሲሉ፣ ፕሮግራም ሲቀይሩ በዚያውም መርሆአቸውን ይጥሳሉ። ይህ ከኢሕአፓ አቅዋም ጋር የማይጣጣም ነው። ኢሕአፓ በመሰረታዊ መረሀ ደረጃ ይዞት የተነሳውና እስከዛሬም ፀንቶና አንዳንዶች እንደሚሉት “ድርቅ” ብሎ የቀጠለበት ሕዝባዊ መርህ አለ ። ይህም የፖለቲካ ስሥልጣን ለሕዝብ መሆን አለበት የሚለው ነው። ሕዝባዊ ሬፑብሊክ ተባለ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ስርዓቱን ወሳኝ፣ የሥልጣን መንጭ የሕዝብ መሆን አለበት የሚል ነው። ይህ መሰረታዊ አቋም በየፕሮግራሞቹ ተንፀባርቋል፣ የፕሮግራሙን ይዘትም ቀርጿል፣ ቃኝቷል። ይህ በመሆኑም ምርጫ ነን፣ የሕዝብ ሞግዚት ነን፣ ለሕዝብ የምናውቅለት እኛ ነን ወዘተ ብለው ብቅ ካሉ ኃይሎች ጋር ሁሉ ኢሕአፓ ተጋፍጧል። ዛሬም የወያኔን ዘረኛ ቡድንና በዲሞክራሲ ስም የምርጫ መንግስት ሊመሰርቱ የሚሹትን በየፈርጃቸው የሚታገላቸው ለዚህ ነው። ዲሞክራሲን ሊገድቡ፣ ሕዝብን የበይ ተመልካች፣ ተለጣፊና አጫፋሪ ሊያደርጉ የተነሱትን ሁሉ የሚታገላቸው ለዚህ ነው። የስርዓቱ አወቃቀርና ቅርፅ ይህ ሆነ ያ፣ በመሰረቱ ወሳኝ ስልጣን የሕዝብ መሆን አለበት ሲለ ኢሕአፓ ያምናል። ይህም በትላንትም ሆነ በዛሬ ፕሮግራሙ በገሀድ የሚንፀባረቅና የሚያምንበትም ነው። የእምነት ጉዳይ ባልነበረማ ደጋግመን እንዳልነው ኑ ተሾሙ፣ ከፍርፋሪው ይድረሳችሁ ላለ ገዢ ተብዬዎች ሁሉ ኢሕአፓ ራሱን ለሽያጭ ባቀረበ ነበር።

ሌላው በኢሕአፓ ፕሮግራም ሁሌም አለሁ ያለና የሚል ክቡር መርህ የኢትዮጵያን ሉዓላዊነትና አንድነት የሚመለከት ነው። የኢትዮጵያ ሉዓላዊነት ባዕዳን አይደፈር ሲልና የባዕድ ጦር ሰፈር ይነቀል ብሎ ገና ከምስረታው ሲታገል የያዘው ፍፁም ኢትዮጵያዊ አቋም ላይ ገዢዎች ቢዘምቱም ሀቁን ከቶም መቀየር አልቻሉም። የአዲው መንግስት ራሱን ለአሜሪካ ሸጦ እያለ የታገሉትን ተማሪዎች የሶቭየት ቅጥረኞች ብሎ ሊያጥላላ ሞክሮ ነበር። ደርግም በበኩሉ ራሱንና ሀገሪቷን ለሶቭየት-ለሩሲያ ሸጦ እያለ ኢሕአፓን የሲአይኤና የአረብ ቅጥረኛ ብሎ ሲወነጀል ነበር። አልፎም የዚያድ ባሬና የሶማሊያ ደጋፊ ብሎ በሀሰት ኢሕአፓ ላይ የነዛው ዘመቻ ይኸው እስከዛሬ ሀገርን ክደው ከርመው በነበሩ አስመሳይ ሀገረ ወዳዶች እየተሰራጨ ነው። ኢሕአፓ የብሄር ብሄረሰብ መብት ብሎ የወሰደው አቋም በነበረው የጊዜው ርዕዮተ የተቃኘ ቢሆንም የሀርን አንድነት በሕዝብ ፈቃደኝነት ላይ መመስረት ይገባል ብሎ አምኖ የወሰደው አቅም ነበር እንጂ ዛሬ አንዳንድ ትምክህተኞች ሆኑ ጠባቦች እንደሚሉት ሀገሪቷ ትፍረስ ትበጣጠስ ብሎ አልነበረም። ትፍረስ ብሎ በነበረው ተባብረን እናፍርሳት ካሉ ወያኔያውያን ሆኑ ባዕዳን ጋር ባበረ ነበር። መሳሪያም ገንዘብም ሙሉ ድጋፍንም አግኝቶ ለስልጣን በበቃም ነበር። ለዚያድ ባሬና የሶማሊያ ወረራ ድጋፍ ሰጥቶ በነበረው፤ እንደ ወያኔና እንደ ደረጃ ደሬሳ ኢፐራኤል-ኢዴጋጎ በሞቃዲሾ ቢሮ ከፍተኛ በሶማሊያም ተደግፎ በተገኘ ነበር። እንደ ወያኔ ግማሽ የኢትዮጵያ ግዛት የሶማሊያ መሬት ነው ብሎ ቢፈርም ቢፈጠም ኖሮ፤ እውነትም የሶማሊያንም የአረቡንም ድጋፍ ባገኘ ነበር። ዛሬ የኢሕአፓን ኢትዮጵያዊ አቋም በጥያቄ ሊያስገቡ የሚሞክሩት ትላንት የሀገርን ሉዓላዊነት ለሸጠ ሥርዓት ሲያገለገሉ የነበሩ፤ ለባዕድ ኃይል በሎሌነት የተሰለፉና ሀገር ኡ ኡ ስትልና የኢሕአፓ አባላትና ሕዝብ ጩኸቷን ሰምተው ሲሰወላት እነሱ ግን የግል ኑሯቸውን ሲያበጃጁ የነበሩት ናቸው። ስለዚህም ዛሬም ቢሆን ወያኔ የሸፋን ሰሙን ኢሕአዴግ ብሎ ኢትዮጵያዊ የሚለውንም ቢጨምርም፤ ትላንት ሕዝብን ሲመትሩና ሲፈጁ ቆይተው ዛሬም በፀረ ሕዝብ ከፋፋይ ተልዕኮ ተሰማርተው ራሳቸውን የኢትዮጵያዊነት ካባ ቢያለብሱም፤ ፕሮግራም ባሉትም ኢትዮጵያ ኢትዮጵያ ብለው ቢያስፍሩም፤ በስራቸውና በሚያምኑት ደረጃ ግን ይችን ሀገር አስቀድመዋል ማለት ከቶም አይቻልም። ዛሬም በሀይማኖትና በብሄረሰብ ልዩነት ያምናሉ- ስለዚህም በተጨማሪ ፀረ አንድነት ናቸው። ኢሕአፓ የብሄረሰብ እኩልነትና ዲሞክራሲ የአንድነት መሰረት መሆን አለበት ባይ ነውና፤ የነበረውን ሆነ ያለውን ዘረኝነትና የብሄረሰብ ጭቆና የሚክድ አይደለምና ከእነሱ የተለየ ነው። ለኢሕአፓ ኢትዮጵያና ሕዝቧ የትግሉ አልፋ አሜጋ ናቸው። የፕሮግራሙም እንዲሁ። በአጭሩ የኢሕአፓን ኢትዮጵያዊነት በጥያቄ ለማስገባት መዳዳት ከባድ ስህተት ነው ብንል ማጋነን አይሆንም።

ለኢሕአፓ ዝርዝር የፖለቲካ ፕሮግራም የመሠረታዊ አቋምና መርህ ተቀጥላ ነው። ሁኔታዎች ሲለወጡ ፕሮግራም ይቀየራል፤ ግን ለሀገረና ለሕዝብ የተገባ ቃል ኪዳን ይታጠፋል ማለት አይደለም። ኢሕአፓ በትግሉ ሂደት ከሕዝብ እየተዋሀደና የሀገሩን ሁኔታም በሚገባ እያወቀ ሲሄድ፤ የተሳሳቱ አቋሞችን አስተካክሏል፤ አርሚያ። አጠፋሁ ማለትም አልከበደውም። ትላንት ለአረመኔ ሥርዓት አድረው ደም ያፈሰሱ ግን ዛሬም አጠፋን ማለት አቅቷቸው ማየታችን ግን መጠቀስ ያለበት ነው። በዝርዝር ፕሮግራም ደረጃ ኢሕአፓ በመሬት ጥያቄ፤ በማገር ጥያቄ ወዘተ ለውጦችን አድርጓል። የለውጦቹ መሠረት ግን፤ አሁንም የሕዝብን ጥቅም የሚያስቀድም ነው። ከዚህ ባሻገር ደግሞ ኢሕአፓ ፕሮግራሜ ፍፁምና አማራጭ የለሽ ፍቱን መድሀኒት ነው በሚል መንፈስ ግብዝ ሆኖ ያቀረበው ሳይሆን፤ ይበጃል በሎ ለሕዝብ ግምገማና ፍርድ የሚተወው ነው። ዕምነቱ ስለሆነ ለዚህ ይታገላል። ግን ዕምነቱን በሕዝብ ላይ መጫን አለብኝ ባይ ስላልሆነ ደግሞ፤ ዛሬም እንደ ትላንት ወሳኝ ሕዝብ ነው ሲል ኢሕአፓ ያምናል። ፕሮግራም ሲሉ የይስሙላ ወይም የቅጂ ሰነድ ከሆነባቸው ኢሕአፓ ይለያል። አቋሙን ከተግባሩ ተቀናጅቶ ቢመረመር ፕሮግራም ሲል ለይስሙላ ሳይሆን፤ ላመነበት መሆኑን እንገነዘባለን። ለሕዝብ ይህ ነው ዕምነታችን ካልን ደግሞ ቃላችን ማክበር የሚጠበቅ ነው። ኢሕአፓ ደግሞ ቃል ኪዳኑን ፀንቶ ማክበር የቆየ መለያው ነው።